Fakulta informatiky a informačných technológií Slovenská technická univerzita v Bratislave

IMPLEMENTÁCIA PROCESOV NA DÁTOVEJ ÚROVNI (SQL)

Zadanie 5

Databázové systémy

Tomáš Brček Cvičenie: Utorok 11:00

21. apríla 2024

Zadanie

V tomto zadaní budete implementovať procesy a obmedzenia (constrains) z modelu, ktorý ste vypracovali v predchádzajúcom zadaní. Implementácia bude kompletne na databázovej úrovni pomocou SQL. Procesy implementujte ako SQL funkcie/procedúry. Na ostatné obmedzenia môžete používať Triggers alebo Constraints - prípadne iné pokročilejšie PostgreSQL konštrukcie.

Ak urobíte zmeny v dátovom modeli, musia byť popísané rozdiely v dokumentácii.

Napíšte aj príklady na overenie funkcionality Vašej implementácie (volania funkcií/procedúr, DML - INSERTs, UPDATEs a podobne). Príklady napíšte aj pre neplatné situácie (v prípade, že nie sú splnené podmienky príkazy a volania nemajú prebehnúť). Napríklad: ak nemá prebehnúť nejaký INSERT - pochválte sa s ním. Zadanie, ktoré nebude obsahovať aj takéto príklady bude bodovo penalizované.

Vytvorte testovaciu databázu, ktorá bude súčasťou odovzdania, na ktorej budete prezentovať svoje zadanie. (Databáza naplnená Vašimi údajmi spolu s vytvorenými všetkými funkciami/procedúrami/trigrami) Naplnené dáta slúžia pre účely prezentovania a je teda potrebné mať naplnené dáta v takej kvalite aby bolo možné prezentovať jednotlivé scenáre.

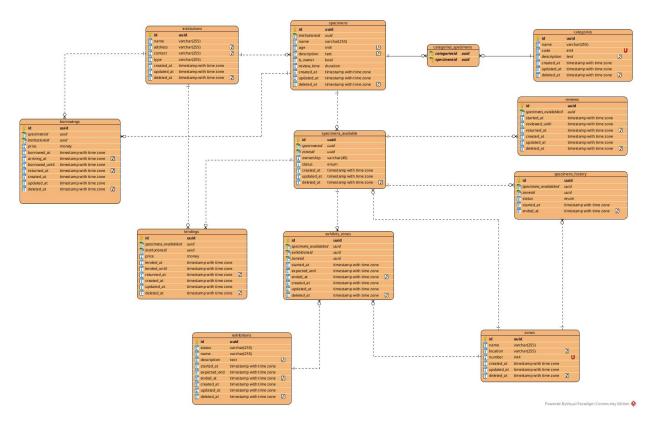
V rámci dokumentácie, je potrebné vysvetliť vaše riešenie, príklady volania. Jednotlivé funkcie/procedúry adekvátne okomentujte (ideálne priamo v SQL). Dokumentácia musí byť realizovaná ako PDF dokumentácia s tým, že sa bude nachádzať v AIS odovzdaní. Dokumentáciu môžete napísať aj v anglickom jazyku po dohode s cvičiacim.

Implementujte všetky procesy a obmedzenia z predchádzajúceho zadania. Menovite nás budú minimálne zaujímať nasledujúce procesy:

- Naplánovanie expozície.
- Vkladanie nového exempláru.
- Presun exempláru do inej zóny.
- Prevzatie exempláru z inej inštitúcie.
- Zapožičanie exempláru z inej inštitúcie.

Zmeny oproti návrhu

Na Obr. 1 nižšie je zobrazenýrelačný dátový model databázy.

Obr. 1: Relačný dátový model databázy

Tabuľky

specimens

Táto tabuľka zostala takmer bez zmeny, jedinou zmenou bola:

1. zmena dátového typu stĺpca description na text

specimens available

Zmeny vykonané v tabuľke specimens_available oproti návrhu:

- 1. odstránenie stĺpca **is_available**, pretože bol zbytočný a viem to udržiavať pomocou stavu
- 2. zmena dátového typu stĺpca status na **enum**

institutions

Tabuľka *institutions* zostala bez zmeny.

borrowings

Zmeny vykonané v tabuľke borrowings oproti návrhu:

- 1. odstránenie stĺpca type, pretože bol nepotrebný
- 2. zmena dátového typu stĺpca price na money

categories specimens

Zmeny vykonané v tabuľke categories specimens oproti návrhu:

- 1. odstránenie stĺpca id, pretože bol nepotrebný
- 2. zmena stĺpcov *specimensid* a *categoriesid* na PRIMARY KEY, čím som zabezpečil, že sú 'unique together' a teda nemôžme pridať rovnaký záznam viackrát

categories

Zmeny vykonané v tabuľke *categories* oproti návrhu:

1. zmena dátového typu stĺpca desription na text

lendings

Zmeny vykonané v tabuľke lendings oproti návrhu:

- 1. odstránenie stĺpca **type**, pretože bol nepotrebný
- 2. zmena dátového typu stĺpca price na money

specimens available statuses a statuses

Tabuľky *specimens_available_statuses* a *statuses* boli odstránené, pretože som sa rozhodol reprezentovať stavy exemplárov pomocou typu **enum**.

reviews

Zmeny vykonané v tabuľke reviews oproti návrhu:

1. zmena FOREIGN KEY na *specimens_id*, aby som naviazal kontroly na exempláre, nie na výpožičky

exhibits

Tabuľka exhibits bola nahradená tabuľkou exhibits_zones

exhibitions

Zmeny vykonané v tabuľke exhibitions oproti návrhu:

1. zmena dátového typu stĺpca desription na text

exhibitions zones

Tabuľka exhibitions_zones bola zrušená a mapovanie sa udržiava v tabuľke exhibits_zones

zones

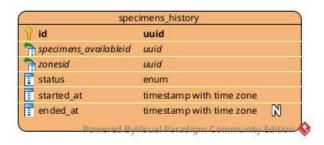
Zmeny vykonané v tabuľke zones oproti návrhu:

1. odstránenie stĺpca is available, pretože bol zbytočný

NEW - specimens history

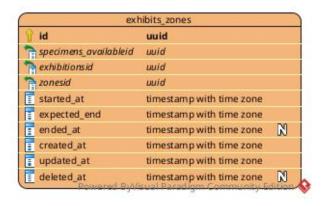
Tabuľka specimens_history, ktorú môžeme vidieť na Obr. 2, udržuje históriu všetkých exemplárov, ktoré má múzeum k dispozícií a aktualizuje sa pri každej zmene údajov v tabuľke specimens available.

Atribúty:

Obr. 2: Tabuľka specimens history

- id uuid jedinečný identifikátor
- specimens availableid uuid cudzí kľúč na tabuľku specimens_available
- zonesid uuid cudzí kľúč na tabuľku zones
- status enum stav exempláru
- started at timestamp with time zone od kedy bol exemplár v tomto stave
- ended at timestamp with time zone do kedy bol exemplár v tomto stave

Obr. 3: Tabuľka exhibits zones

NEW - exhibits zones

Tabuľka *exhibits_zones*, ktorú môžeme vidieť na Obr. 3, udržuje mapovanie exemplárov, expozícií a zón.

Atribúty:

- id uuid jedinečný identifikátor
- specimens availableid uuid cudzí kľúč na tabuľku specimens_available
- exhibitionsid uuid cudzí kľúč na tabuľku exhibitions
- zonesid uuid cudzí kľúč na tabuľku zones
- started_at timestamp with time zone čas začiatku vystavenia exempláru z expozície v danom priestore
- expected end timestamp with time zone čas očakávaného ukončenia vystavenia
- ended_at timestamp with time zone skutočný čas ukončenia vystavenia exempláru z expozície v priestore
- created at timestamp with time zone čas vytvorenia záznamu
- updated at timestamp with time zone čas poslednej úpravy záznamu
- deleted at timestamp with time zone čas vymazania záznamu

Procesy

Naplánovanie expozície

Popis riešenia

Procedúry, funkcie a triggery pre tento proces sú uložené v súbore *naplanovanie_expozicie.sql*Pri plánovaní novej expozície je potrebné vykonať v databáze nasledujúce kroky:

- 1. vytvorenie záznamu v tabuľke *exhibitions*, kde sa vyplnia potrebné údaje pre konkrétnu expozíciu, pričom na základe dátumu spustenia expozície sa automaticky určí aktuálny stav expozície
- 2. ďalej je potrebné určiť, ktoré exempláre budú súčasťou tejto výstavy a v ktorej zóne sa budú nachádzať, tento krok sa vykonáva vytváraním záznamov v tabuľke *exhibits_zones*, ktorá udržiava mapovanie exemplárov, expozícií a zón
- 3. v nasledujúcom kroku, je potrebné aktualizovať **status** exemplárov v tabuľke *specimens_available*, pričom sa automaticky vytvorí aj nový záznam v tabuľke *specimens_history*, kde sa udržiava história exemplárov pri každej zmene

Testovací scenár

1. **vytvorenie expozície** - na vytvorenie expozície som vytvorill funkciu, ktorá sa nachádza v súbore *naplanovanie_expozicie.sql*, tejto expozícií som dal meno *Historical Exhibition* a nastavil som čas jej začiatku (o 7 dní) a čas očakávaného konca (o 2 mesiace)

 naplnenie expozície exemplármi - na naplnenie expozície exemplármi mám tiež vytvorenú funkciu, do ktorej posielam id exempláru, id expozície a číslo zóny, v ktorej je expozícia a exemplár vystavený

3. **ukážka nesprávnych volaní** - nasledujúce volania nebudú vykonané, pretože porušujú podmienky, ktoré som definoval v triggeri *prevent_exhibits_insert_trigger*, ktorý volá funkciu *prevent_exhibits_insert_if not available*, ktorá je vysvetlená formou komentárov v súbore

```
01 | -- NESPRAVNE
02 | -- expozícia už bude ukončená - Ancient Greek Amphora
03 | SELECT insert_exhibits_zone('66f04384-6155-4fb7-946e-45f3338141b5'::uuid,
        40070410-fc0e-4e01-b7d3-2acb34e268f4'::uuid, 5, current_timestamp +
        interval '6' month, current_timestamp + interval '7' month);
04 | -- exemplár v tomto čase už musí byť vrátený - Mineral Samples
05 | SELECT insert_exhibits_zone('db865b49-54da-4e4e-973d-2a963df4113f'::uuid, '
        40070410-fc0e-4e01-b7d3-2acb34e268f4'::uuid, 4, NULL, NULL);
06 | -- exemplár je požičaný inej inštitúcií - Egyptian Mummy Coffin
07 | SELECT insert_exhibits_zone('513a0c29-cf6c-4144-b2ac-c5f700662145'::uuid, '
        40070410-fc0e-4e01-b7d3-2acb34e268f4'::uuid, 5, NULL, NULL);
08 | -- exemplár bude na kontrole - Byzantine Icon
09 | SELECT insert_exhibits_zone('fb57e808-3f22-482f-aaf8-5503c354bfa8'::uuid, '
        40070410-fc0e-4e01-b7d3-2acb34e268f4'::uuid, 5, NULL, NULL);
10 l
     -- zobrazenie zhrnutia pre expoziciu Historical Exhibition
12 | SELECT * FROM print_exhibition_details('40070410-fc0e-4e01-b7d3-2
        acb34e268f4'::uuid);
```

Vkladanie nového exempláru

Popis riešenia

Procedúry, funkcie a triggery pre tento proces sú uložené v súbore *vlozenie_noveho_exemplaru.sql* Pri vkladaní nového exempláru je potrebné vykonať v databáze nasledujúce kroky:

- 1. vytvorenie záznamu v tabuľke specimens, kde sa vyplnia potrebné údaje
- 2. ďalej je potrebné určiť, do akých kategórii daný exemplár patrí, toto sa vykoná tak, že sa vytvoria potrebné záznamy v tabuľke *categories specimens*
- 3. v prípade, že tento exemplár nepatrí nášmu múzeu, nevykonajú sa ďalšie kroky
- 4. ak exemplár patrí nášmu múzeu, vytvorí sa príslušný záznam v tabuľke *specimens_available*, pričom ako **status** sa nastaví "Available"

5. v poslednom kroku sa vytvorí záznam s aktuálnym stavom v tabuľke specimens history

Testovací scenár

1. vytvorenie nových exemplárov v tabuľke *specimens* a ich pridelenie do kategórií, jeden exemplár vlastní naše múzeum, druhý nie

```
O1 | SELECT insert_specimen_function(NULL, 'Roman Coin', 1500, 'Ancient currency used in the Roman Empire', true, INTERVAL '1 year 6 months ');

O2 | SELECT insert_specimen_function('c6cee006-978f-4c46-a1b4-2dc66743ab14' ::uuid, 'Venus of Moravany', 25000, 'Sculpture of Venus of Moravany ', false, INTERVAL '3 year 2 months');

O3 | -- pridelenie nových exemplárov do kategórií

O4 | SELECT add_specimen_category('4491be0a-10a3-4fb9-b917-c86bad4d1fc5':: uuid, '3cf8f4b2-65fe-4dd6-96d7-6fcb2aab9330'::uuid);

O5 | SELECT add_specimen_category('f6a12a36-ae66-49e5-86c5-3565fbb3a134':: uuid, '3cf8f4b2-65fe-4dd6-96d7-6fcb2aab9330'::uuid);
```

- 2. zobrazenie výsledkov, ako potvrdenie, že došlo k zmenám, ku ktorým malo dôjsť:
 - pridanie oboch exemplárov do tabuľky specimens
 - pridanie len jedného z exemplárov do tabuľky specimens available
 - zobrazenie kategórií týchto predmetov

```
O1 | SELECT * FROM specimens
O2 | WHERE name = 'Roman Coin' OR name = 'Venus of Moravany';
O3 |
O4 | SELECT * FROM specimens_available
O5 | JOIN specimens ON specimensid = specimens.id
O6 | WHERE name = 'Roman Coin' or name = 'Venus of Moravany';
O7 |
O8 | SELECT specimens.name, categories.name FROM specimens
O9 | JOIN categories_specimens ON specimensid = specimens.id
10 | JOIN categories ON categoriesid = categories.id
11 | WHERE specimens.name IN ('Roman Coin', 'Venus of Moravany');
```

3. ukážka, že je možné pridať nový exemplár do expozície

4. ukážka nesprávneho použitia, exemplár sa nedá vložiť do expozície, ktorá už skončila

Presun exempláru do inej zóny

Popis riešenia

Procedúry, funkcie a triggery pre tento proces sú uložené v súbore presun_exemplaru.sql Pri presune exempláru do inej zóny je potrebné vykonať v databáze nasledujúce kroky:

- 1. ukončenie vystavenia (ended at) v tabuľke exhibits zones daného exempláru
- 2. vytvorenie nového záznamu v tabuľke *exhibits_zones*, pričom tento krok musí prejsť kontrolou, či v danej zóne neprebieha iná expozícia
- 3. následne sa aktualizuje **zonesid** v tabuľke *specimens available*
- 4. v poslednom kroku sa vytvorí nový záznam v tabuľke specimens history

Testovací scenár

1. ako prvé ukážem priestor, v ktorom sa pôvodne nachádza daný exemplár, následne tento priestor zmením za priestor označený číslom 3 a znovu zobrazím zmenu

2. zmena zóny sa prejaví aj v tabuľke *specimens_history*, v ktorej môžeme vidieť celú históriu daného exempláru

```
01 | SELECT specimens.name, zones.name, zones.number, specimens_history.
status, specimens_history.started_at, specimens_history.ended_at
FROM specimens_available

02 | JOIN specimens ON specimensid = specimens.id

03 | JOIN specimens_history ON specimens_history.specimens_availableid =
specimens_available.id
```

```
04 | JOIN zones ON specimens_history.zonesid = zones.id
05 | WHERE specimens_available.id = '6263bee4-a7bf-4493-8f7a-6a752bb98f03';
06 |
```

3. na záver mám ešte ukážku volania, ktoré sa nepodarí uskutočniť, pretože daná zóna je už obsadená, pričom je obsadená inou expozíciou, ako tou, v ktorej je exemplár vystavený

```
01 | -- NESPRAVNE - nepodarí sa presunúť exemplár Baroque Sculpture do zóny
1, lebo je obsadená
02 | SELECT move_specimen_to_new_zone(1, 'ealde6e2-0efd-47d1-912b-
cf854ca2a830'::uuid);
03 |
```

Obmedzenia

Obmedzením riešenia tohto procesu je to, že presunúť exemplár do inej zóny sa dá len v prípade, že je vystavený a to len do inej zóny vrámci svojej expozície.

Prevzatie exempláru z inej inštitúcie

Popis riešenia

Procedúry, funkcie a triggery pre tento proces sú uložené v súbore *prevzatie_exemplaru.sql*Pri prevzatí exempláru z inej inštitúcie je potrebné vykonať v databáze nasledujúce kroky:

- 1. v tabuľke *lendings* je potrebné aktualizovať atribút **returned_at** na dátum, kedy bol exemplár vrátený
- 2. následne je potrebné dať tento exemplár skontrolovať, a teda sa vytvorí príslušný záznam v tabuľke reviews
- 3. ďalej je potrebné aktualizovať atribút **status** v tabuľke *specimens_available* na hodnotu "In review"

Testovací scenár

1. ako prvé nájdem záznam s daným exemplárom v tabuľke lendings a skúsim vložiť exemplár, ktorý je požičaný, do expozície (čo sa nepodarí vykonať), následne ukončím požičanie exempláru, čím sa automaticky vytvorí záznam v tabuľke reviews

2. následne sa opäť pokúsim vložiť exemplár do expozície (opäť neúspešne, keďže sa kontroluje) a v ďalšom kroku ukončím kontrolu a vypíšem záznam o kontrole exempláru z tabuľky reviews

```
01 | SELECT end_review('baeb1e00-1698-4a80-836b-2f311987c301'::uuid);
02 |
03 | SELECT * FROM print_review_details('baeb1e00-1698-4a80-836b-2
f311987c301'::uuid);
04 |
```

3. na záver sa ešte poslednýkrát pokúsim vložiť exemplár do expozície a teraz už s úspešným koncom

Zapožičanie exempláru z inej inštitúcie

Popis riešenia

Procedúry, funkcie a triggery pre tento proces sú uložené v súbore *vypozicanie_exemplaru.sql*Pri zapožičaní exempláru z inej inštitúcie je potrebné vykonať v databáze nasledujúce kroky:

- 1. vytvorenie záznamu v tabuľke *borrowings*, kde sa vyplnia potrebné údaje, vrátane **specimen-**sid a institutionsid
- 2. v ďalšom kroku sa aktualizuje atribút **is_owner** v tabuľke *specimens* zapožičaného exempláru na hodnotu "true"
- 3. vytvorí sa príslušný záznam v tabuľke *specimens_available*, pričom ako **status** sa nastaví "In_transit"
- 4. automaticky sa vytvorí aj záznam v tabuľke *specimens_history*, kde sa nachádza história exemláru

Testovací scenár

1. v prvom kroku vytvorím novú výpožičku v tabuľke borrowings, kde nastavím potrebné informácie a následne zobrazím vytvorený záznam na ukážku, že to funguje

```
01 | -- zapožičanie exempláru Great Moravia Sword
02 | SELECT insert_borrowing('99d20785-f06c-48b4-8ee1-536575294f5f'::uuid,
5500, current_timestamp, current_timestamp + interval '4' day,
current_timestamp + interval '3' month)
```

```
03 |
04 | SELECT * FROM borrowings
05 | JOIN specimens ON specimensid = specimens.id
06 | WHERE specimens.id = '99d20785-f06c-48b4-8ee1-536575294f5f';
07 |
08 | SELECT * FROM specimens_available
09 | JOIN specimens ON specimensid = specimens.id
10 | WHERE specimens.id = '99d20785-f06c-48b4-8ee1-536575294f5f';
11 |
```

2. následne sa pokúsim vložiť daný exemplár do expozície, čo sa nepodarí, pretože je stále na ceste

3. preto teda nasimulujem ukončenie prepravy a teda situáciu, že exemplár už dorazil a skúsim to znova, tentoraz už s úspešným koncom, čo potvrdím aj výpisom detailov o expozícií